

De Vlaamsche Meesters in l'Ermitage.

DE VLAAMSCH E MEESTERS IN
L'ERMITAGE. DOOR MAX
ROOSES † † † † † † † † † †

DAVID TENIERS. — Teniers is de Vlaamsche meester, aan wiens werken de Ermitage het rijkste is, evenals de Ermitage het rijkste Museum aan 's meesters werken is. Wij tellen er 38, nagenoeg alle uitgelezen van hoedanigheid, verscheiden van ongemeene grootte. Zij komen voort uit de verzameling van Malmaison, voor welke zij gekozen waren uit de beste stukken geroofd in het Museum van Cassel, uit de Galerie Walpole, uit de kabinetten der groote Fransche liefhebbers van de XVIIIe eeuw: Crozat, Choiseul, Live de Joly, Baudouin. Wanneer zij zich nog te Parijs bevonden, werden acht ervan door Lebas gegraveerd en zijn aldus de wereld door bekend geraakt.

De meeste der onderwerpen, welke Teniers met voorliefde behandelde, zijn hier in één of meer bewerkingen vertegenwoordigd. Van zijne Boerenkermissen zijn er zes, waaronder vier groote; éene dezer is gedagteekend van 1648, een andere van 1652; een Boerenbruiloft van 1650, eveneens van groot belang, kan tot dezelfde reeks gerekend worden. Dan volgen negen tafereelen van pretmakende boeren: mannen die kaart spelen, rooken, drinken. Verder evenveel stukken uit het gewone dorpsleven, boeren, die een koop sluiten, die muziek maken, die vrijen, die den bal werpen, een geneesheer, een groep Zigeuners. Dan zes landschappen met figuren en met of zonder gebouwen, waarvan één gedagteekend is van 1640, een ander van 1644. Van de zeldzamer afgebeelde onderwerpen vinden wij een *Antonius' tentatie*, een *Corps de garde*, een *Keuken*, gedagteekend van 1646, een *Keuken buitgemaakt door apen*, een *Zeehaven*, een *Familiegroep van geestelijken*, en eindelijk de *Kolveniers en de Gilden op de Grootte Markt van Antwerpen*.

Dit laatste is het belangrijkste van Teniers' werken, dat wij hier vinden, een der belangrijkste, welke hij maakte. Het valt moeilijk te rangschikken en te vergelijken met zijne gewone werken, daar het heel andere menschen en heel andere feiten te zien geeft dan zijne tooneelen

uit het dagelijksch leven; het is eigenlijk een historisch stuk in 's meesters gemoedelijken trant en in bescheiden afmetingen behandeld. Het staat echter niet alleen onder zijne werken: de Intrede der aartshertogin Isabella te Brussel en te Vilvoorde, uit het Museum van Cassel, en de Gaaischieting te Brussel door aartshertog Leopold-Wilhelm, behooren tot dezelfde soort van tafereelen, vertoonende groote volksfeesten of openbare plechtigheden; de Florentijnsche Markt, uit de Pinacothek te Munchen, zou er ook wel mogen bijgerekend worden.

Om van volkschilder zich om te scheppen tot historieschilder, hoefde onze kunstenaar zich geen bijzonder groot geweld aan te doen: in plaats van boeren schilderde hij heeren, in plaats van herbergen, paleizen of burgerwoningen; maar deftige of lustige samenkomsten, hij gaf ze weer naar het leven, met hetzelfde gemak, dezelfde voorliefde voor gezonde en gelukkige menschen. Het tafereel uit de Ermitage verbeeldt de ontmoeting van de dekens en den dienenden Eed der gewapende Gilden van Antwerpen op de Grootte Markt. Het stuk is gedagteekend van 1643. Dit jaar vierde Godevaart Snijders, deken van den Ouden Voetboog, zijn jubelfeest. Het Gildehuis lag op de Grootte Markt, het is het torenhooge gebouw aan de uiterste rechterzijde der schilderij. Vóór dit huis hebben zich opgesteld de hoofdliden der Gilde, met de eene hand de paradelans, in de andere den gepluimden hoed houdende; achter hen de vaandeldrager, machtig van ledenbouw, in bont lichtgekleurd gewaad en de gildeknapen met de borst vol eermetalen, en met de kostelijke schenkan en den rijkbewerkten kelk in de handen. Een enkelen voetboogdrager ziet men rechts; twee der waardigheidsbekleeders buigen eerbiedig voor den jubilaris, een fraaien grijsaard, die met aandoening den gelukwensch aanhoort. Achter hem staat een lange rei overheidspersonen van de zuster-gilden der kolveniers, met hun trommelaar; eenige broeders vuren de geweren af. Verderdoor verdringt zich de volksmenigte, gekomen om het schouwspel te genieten. In den achtergrond ziet men de huizen der Grootte Markt, een deel van